

VANA MAAILM

Kuidas võis alguses olla?

- Arvatakse, et ürginimene kujunes tööprotsessis ja seega võib muusika üks tekke põhjus peituda töös ja selle rütmis
- Sündis häämitsustest, millega inimene püüdis lindude ja ka loomade hääli järele aimata.

Kuidas me teame? (tv lk 5 küsimus 1)

- Müüdid
- Kaljujoonised
- Arheoloogilistel väljakaevamistel leitud nõudekildudel olevad joonised, samuti pillide tükid
- Muusikaetnoloogia (rahvamuusika) uurimused
- Piibel (Vana Testament)

INSTRUMENDID

- Esimeseks muusikainstrumendiks peetakse käte plaksutamist
- Maailma vanim inimkätega valmistatud pill - **flööt**. 1995. aastal kaevas Sloveenia arheoloog Ivan Turk Lääne Sloveenias Nova Gorica linna lähedalt välja vähemalt 45 000 aastat vana karu sääreluust valmistatud 12 cm pikkuse ja nelja auguga flööti meenutava instrumendi

Vaata video:

<https://www.youtube.com/watch?v=sHy9FOblt7Y>

VANADE KÕRGKULTUURIDE MUUSIKA

Maaimes eri piirkondades arenes kultuur erineva kiirusega, mis oli tingitud piirkonna geograafilisest asendist, usundi arengust...Seetõttu kujunesid välja ka nn. **kõrgkultuurid** (need piirkonnad, kus kultuur oli kõrgemal tasemel kui enamikes maades).

Muusika täitis põhiliselt kultusliku funktsiooni ning kõlas ka tantsu, söömaaegade ja võistluste taustaks.

Vanad kõrgkultuuri alad

- Assüüria
- Babüloonia
- Egiptus
- Palestiina

ÜHISED JOONED JA MUUSIKUTE TÄHTSUS

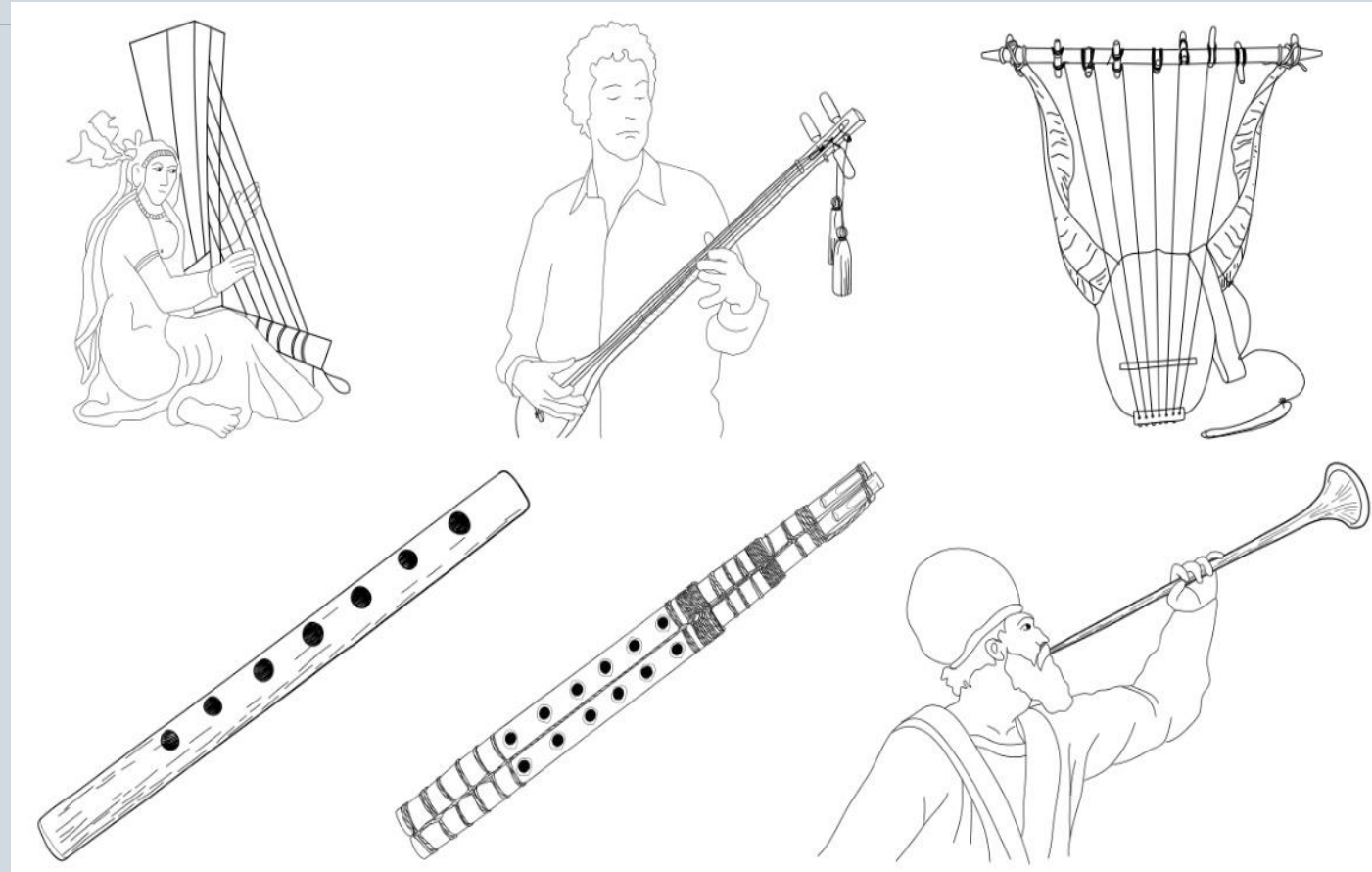
(tv lk 6 küsimus 5)

- Kujunes rikkalik instrumentarium
- Kutselised muusikud
- Esikohal oli muusika
- Täitis kultuslikku funktsiooni
- Muusikale omistati vanaajal võlujõudu ja jumalikku algupära
- Jumalate hääli võrreldi pillihäältega
- Muusikuid arvati jumalaga ühenduses olevaiks, mistõttu neid ümbritseti suure austusega.
- Asüürias oli kombeks jätta alistatud rahvastest ellu vaid muusikud, kes võeti teenistusse võitja õukonda

PILLID (tv lk 5 küsimus 2)

VANA EGIPTUS – otseflööt
ja harf, topetšalmei

SUMERID – lüüra, harfi ja
lautotüüpi keelpill

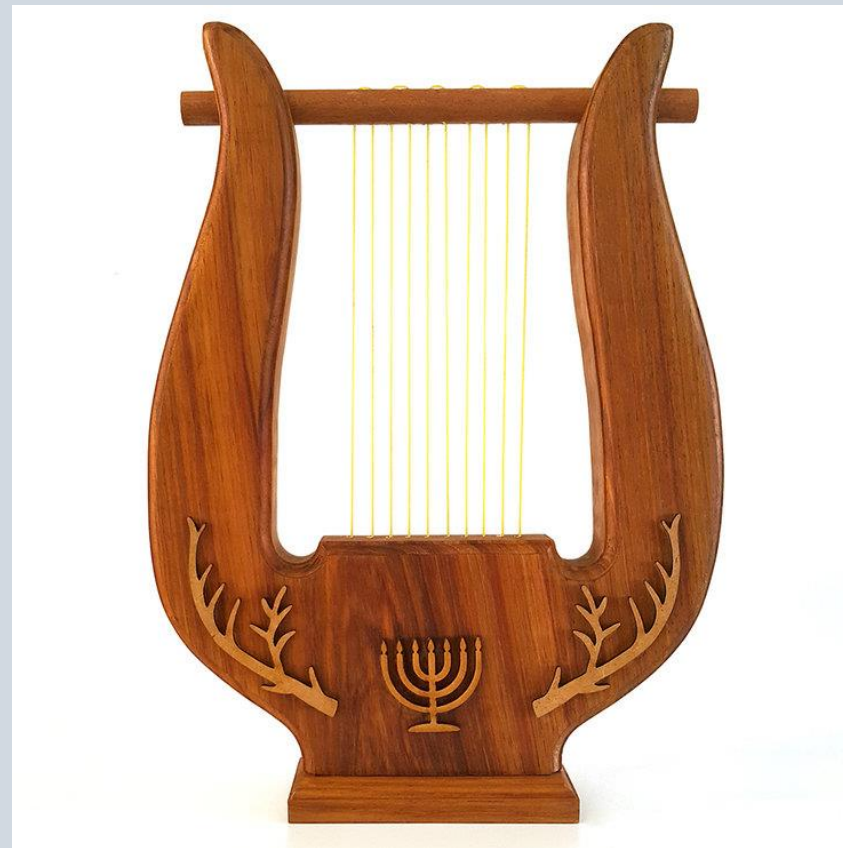

KINNOR

Mesopotaamia,
Egiptus Seostatakse kuningas
TAAVETIGA ja kutsutakse ka TAAVETI
HARFIKS: 5-9 keelega LÜÜRA. Kasutati
saatepillina templiteenistustel.

Vaata video:

<https://www.youtube.com/watch?v=FxOyt5cV5vo>

ŠOFAR

huulikuta sikusarv. Mesopotaamia.

Vaata video:

<https://www.youtube.com/watch?v=grZDPCKORGg>

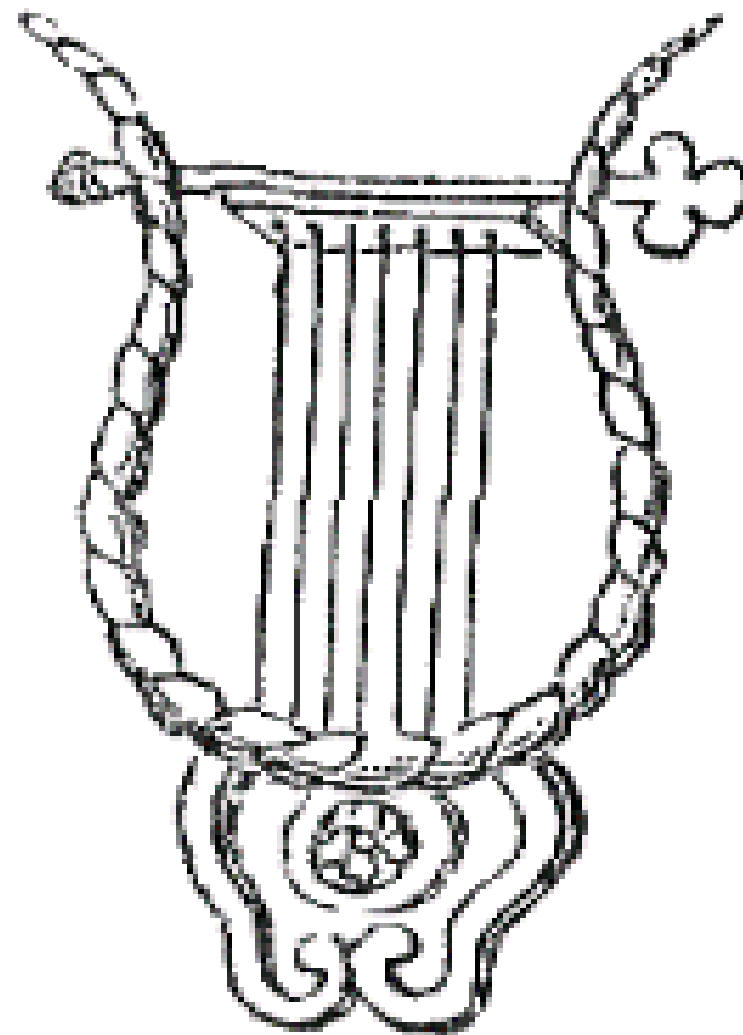

LÜÜRA

Sumerid.

Vaata video:

<https://www.youtube.com/watch?v=kiA86HI-GLU>

Lyre.

LEVIIT (tv lk 5 küsimus 3)

- Kuningas Saalomoni ajal naissoost Vana-Egiptuse kutselisi muusikuid nimetati **leviit**.

VANADE KULTUURRAHVASTE MUUSIKA

(tv lk 6 küsimus 6)

- Oli seotud universumiga.
- Kasutusel on olnud 5-7 astmelised heliread.
- On esinenud lihtsat mitmehäälsust
- Loodi olemasolevatest pillidest esimesi orkestreid
- Kujunes rikkalik instrumentarium ja kutseliste muusikute seisus.

HIINA (tv lk 6)

- Umbes 4700. aastat vana
- Muusikakultuur umbes 2700 vana
- **KAMMERTOON** - 1m pikkune bambustoru, mis puhudes andis f noodi.
- I-Valitseja, II- minister, III – rahvas, IV – riigi asjad, V – üldine olukord
- **PENTATOONIKA** – 5- astmeline helirida. 5 on ideaalarv hiinlaste arvates

*"Ainus tõeline viga on mitte parandada
oma eelmisi vigu."*

Kong Fu-Zi

551 eKr – 479 eKr

“KUI TAHATE
TEADA KUIDAS
VALITSETAKSE
MAAD JA MILLINE
ON TEMA
KÕLBLUS, SIIS
KUULAKE SELLE
MAA MUUSIKAT”

HIINA MUUSIKAINSTRUMENDID

PIPA - PIRNIKUJULINE
PUIDUST
KORPUSEGA
NÄPPEPILL

HIINA MUUSIKAINSTRUMENDID

ER-HU

HÄÄLDUS: AAHU ON HIINA
PÄRITOLU RAHVUSPILL JA
ÜKS POPULAARSEMAID HIINA
MUUSIKAS KASUTATAVAID
POOGENKEELPILLE, PILLIL ON
KAKS KEELT. MAKSIMAALNE
ULATUS ON KOLM JA POOL
OKTAAVI, PEAMISEKS
MÄNGUULATUSEKS SIISKI
KAKS JA POOL OKTAAVI.

HIINA MUUSIKAINSTRUMENDID

SHENG

HIINA SUUPUHUTAV PILLIROO
INSTRUMENT, MIS KOOSNEB
VERTIKAALSETEST TORUDEST.
SEE ON POLÜFOONILINE PILL JA
SOOLOPILLINA POPULAARSUS
KASVAB. SEE ON ÜKS VANIMAID
HIINA INSTRUMENTE, MILLE
KUJUTISED PÄRINEVAD AASTAST
1100 EKR

PILLID

SHENG (suuorel)

https://www.youtube.com/watch?v=fyQZ7sFVb_s

PIPA – keelpill <https://www.youtube.com/watch?v=JtrthXXmKgA>

ER-HU – 2 keelega pill

<https://www.youtube.com/watch?v=7fdFGEg-9R8>

INDIA

Umbes 2500 aastat

Usundid: hinduism ja budism

VEEDA – sanskritikeelne hümn, mis pärineb juba 1500 ekr, need sisaldavad müüte, mis said hinduismi aluseks

RAAGA – helilaad, mille piires helilooja teemat arendab. Igale raagale vastab kindel meeleolu aeg ja koht, esitamiseks.

Helisüsteemis jaguneb oktaav 22 šrutiks ehk veerandtooniks

INDIA PILLID

SITAR ON INDIA
PILLIDEST
TUNTUIM, 4-7
POHIKEELE JA
NENDE ALL
PAIKNEVATE
RESONANTSKEELT
EGA PILL.

INDIA MUUSIKAINSTRUM ENDID

TANPURA ON
OMAPÄRASE
SÄRISEVA
KÕLAGA
LEVINUIM
BURDOONPILL.

INDIA MUUSIKAINSTRUMENDID

TABLAD -
LÖÖKPILLID. ÜKS
MADALAMA JA TEINE
KÕRGEMA KÕLAGA
TRUMM, MILLE
KÕLAVÄRV SÕLTUB
OLULISELT SELLEST,
KUUH
TRUMMINAHAL
SÕRMEDEGA
LÜÜAKSE.

INDIA MUUSIKAINSTRUMENDID

**PUNGI ON
PUHKPILL, MILLEL
MÄNGIVAD
MAOTALTSUTAJAD.
PILLIL ON KAKS
TORU, MILLEST ÜHEL
MÄNGITAKSE
MELOODIAT JA
TEINE HOIAB
BURDOONI.**

PILLID

SITAR – keelpill

<https://www.youtube.com/watch?v=zVqvd6mhat8>

TABLA – löökpill

<https://www.youtube.com/watch?v=MW9dqac2xCs>

TANPURA – keelpill

<https://www.youtube.com/watch?v=rVeFX4O4zT0>

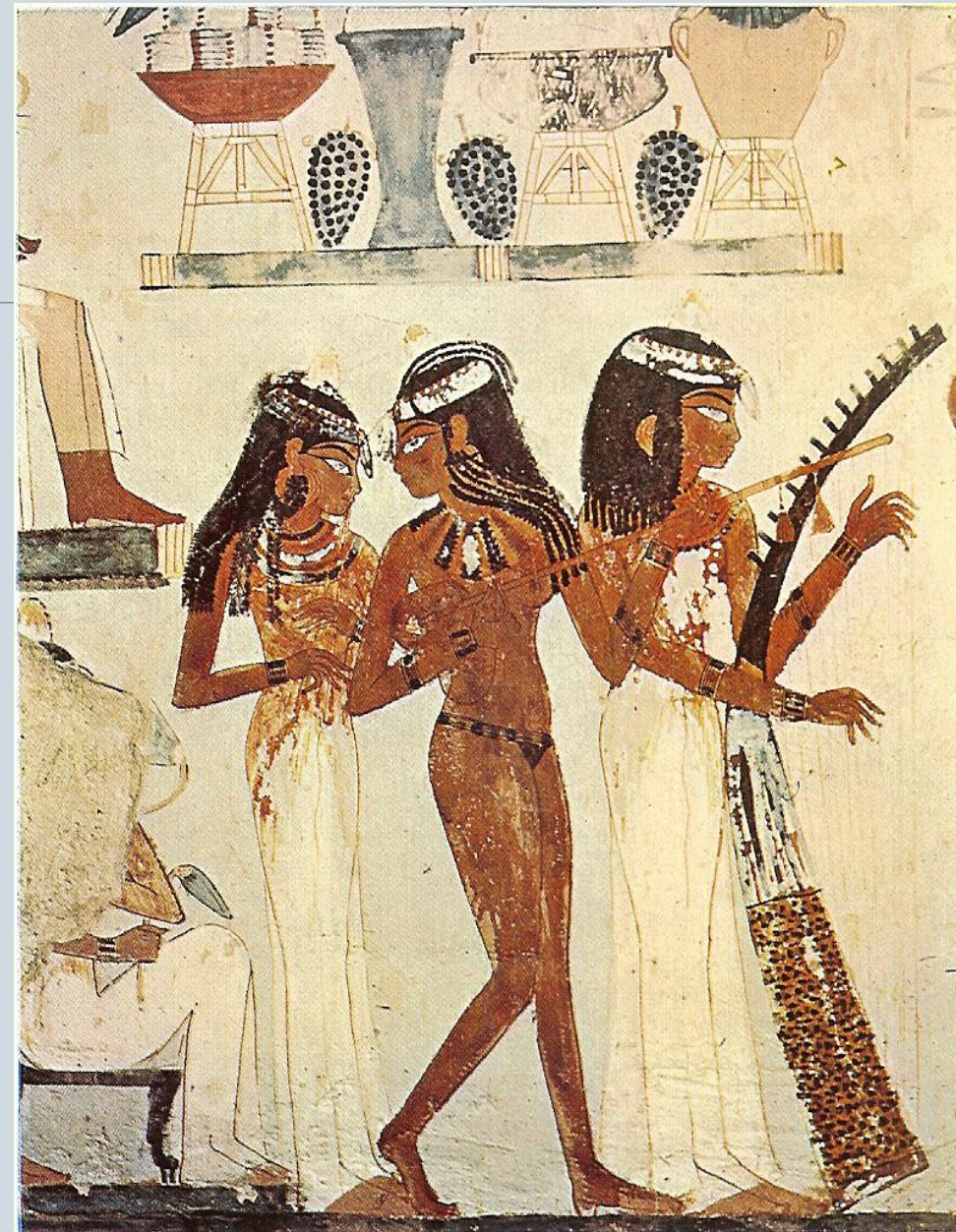
PUNGI <https://www.youtube.com/watch?v=qKrCy0T25uw>

EGIPTUS

Muusikale omistati jumalikku algupära – jumalate hääli võrreldi pillihäältega,

Muusikuid arvati jumalaga ühenduses olevaiks, mistõttu neid ümbritseti suure austusega.

Näiteks kuulutasid Egiptuse vaaraod end muusikute sugulasteks, Assüürias oli kombeks jätta alistatud rahvastest ellu vaid muusikud, kes võeti teenistusse võitja õukonda.

HIRONOOMIA

meloodiakaare näitamine
käe abil (vanim dirigeerimis
viis). Egiptuse muusika
aluseks oli esialgu laskuv 5-e
astmeline helirida
e. **pentatoonika**. Hiljem
kasutatakse 7-e astmelise
helirida, mis jaguneb 17
astmeliseks veerandtooniks.

VANA EGIPTUSE PILLID

KINNOR . 5–9 KEELEGA
NÄPPEPILL, KASUTATI
SAATEPILLINA
TEMPLITEENISTUSTEL.
SEDA SEOSTATAKSE
EELKÕIGE
KUNINGAS TAAVETIGA.
SEEPÄRAST KUTSUTAKSE
SEDA PILLI KA TAAVETI
HARFIKS.

VANA EGIPTUSE PILLID

ŠOFAR -
KÕVERAST
OINASARVEST
VALMISTATUD
SARVEPILL

VANA EGIPTUSE PILLID

KORA – VALMISTATUD
KALEBASSI KOOREST (
KÕRVITSA TAOLINE). PEAL
ON 21 KEELT.

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?
V=WJDWVNRVO1I](https://www.youtube.com/watch?v=WJDWVNRVO1I)

PILLID

Flööt, lauto, harf, lüüra

<https://www.youtube.com/watch?v=-7wrPXkiV9g> lauto

Lisa

Egiptus <https://www.youtube.com/watch?v=btQaXn0ONJw&t=136s>